

На половинъ часъ разстояние отъ Перникъ се намира бждещиятъ български Нюкаслъ, селото Мошино, познато по своето черно злато — каменитѣ вжглища. И тукъ ние срѣщаме нѣколко задруги: Чавдарови, Деспотови, Младжови и пр. Първитѣ сж петима братя, вториятъ отъ които, Андонъ, е домакинътъ. Домакия е старата имъ майка. Бай Андонъ е познатъ въ цѣло Грахово като комисионеръ на двѣтѣ главни воденици въ Княжево и Владая. Той имъ доставя почти всичката храна, която имъ трѣбва; приходътъ отъ комисионерството влиза въ задружната каса, както и приходитѣ отъ всички други занятия на задругаритѣ. Деспотови броятъ 20 души, и състоятъ отъ трима женени братя, вдовицата на единъ умрѣлъ братъ съ три дѣца, и женениятъ синъ на домакина, Аначка. Помежду тия челяди ние се научаваме една любопитна подробностъ; дѣцата на всички задругари се познаватъ въ селото по името на домакина. Тъй напримѣръ, дѣцата на Чавдарови се казватъ Андонови, а дѣцата на Деспотови Аначкови. Това не показва ли, че домакинътъ се счита, тъй да се каже, за баща на цѣлата задруга?

Горнитѣ подробности сж достатъчни, мисля, да дадатъ едно понятие върху елементитѣ, които влизатъ въ състава на българската задруга. Затова и азъ не тъкмя да описвамъ и други задруги. Ще спомена само още нѣкои, които по многочислеността си или по други причини, ми се видѣха да заслужаватъ забѣлжка. Ето тия челяди: въ с. Ярлово, Маслареви, (40 души, отъ които единиятъ, Дине Масларски, е депутатъ на Самоковска околия за Великото народно събрание), въ с. Жаблене, Керелези (отъ които единиятъ, г. Георги Жабленски, е депутатъ въ Радомирската околия), въ с. Горна-Глоговица, Дедини Гьошини (45 души), въ с. Вранястина, Бошковци (40 души), въ с. Долна-Сикира, Дедини Пейни (55 души), и най-послѣ въ Планиница, Великини (задруга, която до скоро се управлява отъ една жена, баба Велика).

Относително разпространението на задругата въ Западна България, слѣдущитѣ два факта заслужватъ внимание:

1) Въ Софийския, Трънския и Кюстендилския окръзи често се срѣщатъ села съ имена, които окончаватъ на е в ци или о в ци: Драгалевци, Филиповци, Обрадовци, Продановци, Ярловци, Горановци, Батановци, и пр. Такива села, както ни напомнюва г. Иречекъ (Исторія Болгаръ, Одеското издание, стр. 133) дължатъ названията си на имената на първитѣ родове, които сж ги заселили. Тия родове не сж ли били задруги?